

LO Stat

**Krav 1
HOVEDOPPGJØRET
I STATEN**

1. MAI 2022

Fra LO Stat

20.april 2022 kl. 10.00

Bakgrunn

Det er betydelig usikkerhet om den videre økonomiske utviklingen, både i Norge og internasjonalt som følge av to år med pandemi og krigen i Ukraina. Dette vises allerede i økt prisstigning og usikkerheten knytter seg også til anslag for fremtidig prisvekst.

Mange år med ABE-kutt har gitt trange budsjettammer og redusert forvaltningens kapasitet og mulighet for utvikling av tjenestetilbud. Dette har redusert forvaltningens evne til å gi innbyggerne et godt og forsvarlig tjenestetilbud. I Hurdalsplattform slås det fast at en av regjeringens viktigste prosjekter er en tillitsreform i offentlig sektor. Staten må gå foran i dette arbeidet og sørge for at det blir satt av tilstrekkelig med tid og ressurser til arbeidet med innføring av en tillitsreform gjennom et sterkt partssamarbeid.

Arbeidsbelastningen for statsansatte har økt betydelig under koronapandemien. Dette vises blant annet gjennom markant økt overtidsbruk, behov for utvidede turnus- og vaktordninger og behov for sentrale utvidelser av rammene for fleksitid. De statsansatte har stått i en krevende arbeidssituasjon og pandemien har for alvor vist betydningen av velfungerende statlige virksomheter og offentlige tjenester, og hvor alvorlige konsekvensene er når underfinansiering reduserer kapasiteten for både ordinær drift og omstillingsevne.

For LO Stat er det viktig at årets hovedoppgjør gir økt kjøpekraft til alle gjennom sentrale tillegg, og at mindrelønnsutvikling i forhold til industrien i inneværende tariffperiode kompenseres.

I tariffperioden 2020-2022 har staten hatt en klar mindrelønnsutvikling sammenlignet med andre tariffområder. Lønnsvekst for hovedtariffavtalen mellom staten, LO Stat, Unio og YS stat var i første avtaleår 2,0 % og i andre avtaleår 2,7 %. Lønnsveksten for industrien i alt var i de samme årene henholdsvis 2,2 % og 3,1 % ifølge foreløpige tall fra TBU. Årsaken til at staten har hatt en mindrelønnsutvikling målt mot frontfaget de siste to årene er at partene i frontfaget har bommet på sine anslag for lokale tillegg. Dette må kompenseres i årets oppgjør.

Lønnsoppgjøret i LO/NHO-området, inkludert funksjonæroppgjøret, må legges til grunn for beregning av rammene for oppgjøret i staten og det er viktig at frontfagsmodellen ligger fast. Men det er avgjørende for frontfagsmodellens legitimitet at ulikheter i lønnsutvikling balanseres over tid.

Lønnsvekst for hovedtariffavtalen mellom staten, LO Stat, YS stat og Unio Stat var i tariffperioden 2020-2022 lavere enn prisveksten i de samme årene. Prisveksten er av TBU fastslått til henholdsvis 1,3 % og 3,5 % for 2020 og 2021. Det betyr at LO Stats medlemmer har opplevd reallønnsnedgang i tariffperioden samlet.

Nedgang i reallønn er særlig alvorlig for den store andelen statsansatte som ikke har fått lokale tillegg. I staten ligger om lag 22 000 årsverk under 90 % av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn. Foran oppgjøret i 2021 var tilsvarende tall om lag 19 500 årsverk. Det

er viktig at fordelingsprofilen bidrar til å heve de lavest lønte gruppene. I år er behovet for å sikre lønnsvekst til alle derfor særlig stort, dette gjøres ved generelle tillegg.

Nytt system for ansiennitetsopprykk

LO Stat krever at ett nytt system for ansiennitetsopprykk ivaretar statens særpreg. Utgangspunktet for avlønning først og fremst er arbeidsoppgaver og ansvar. Ansiennitet skal vektlegges. LO Stat krever at lønns- og forhandlingsystemet i staten i fremtiden må bidra til å minske forskjellene mellom kvinner og menns lønn, utjevne forskjeller mellom de høyest og lavest lønte, samt å sikre alle ansatte en lønnsutvikling over tid.

Hovedlønnstabellen er og har vært et sentralt element i statens lønnssystem. Lønnstabellen gir enkle og oversiktlige relasjoner mellom stillinger. Lønnstillegg gitt på lønnstabellen gir en gjennomgående regulering på alle lønnstrinn, inkludert at begynnerlønn på spenn og lønnstrinn i lønnsrammer blir regulert tilsvarende som lønnstillegget på tabellen. De generelle tilleggene har dermed varig systemisk og kollektiv effekt som også ivaretar kommende ansatte.

Selv om partene ikke har et komplett statistikkgrunnlag basert på bestemmelsen i HTA, er LO Stat fornøyd med at det i dag eksisterer et bedre statistisk grunnlag for å kunne gjøre nødvendig endringer i og modernisering av lønnssystemet i staten. Det er viktig at man har muligheten til å se virkningen av endringene. LO Stat forventer at arbeidet med å utarbeide en komplett statistikk kommer på plass innen mellomoppgjøret i 2023.

Dagens system for ansiennitetsopprykk har over tid forvitret. Store grupper, som i utgangspunktet var tiltenkt ansiennitetsopprykk, er i praksis er fratatt disse. I lønnsrammene som er kvinnedominerte er det svært få som faktisk får ansiennitetsopprykk. Dette har hatt en negativ likelønneffekt, siden de fleste lønnsrammene hvor ansatte fortsatt får ansiennitetsopprykk er klart mannsdominerte.

Arbeidstid

LO Stat krever at arbeidstidsbestemmelsene i tariffavtalen styrkes. Normalarbeidsdagen er en forutsetning for et arbeidsliv som ivaretar god balanse mellom hvile, jobb og fritid. Det skal betales for all tid som er nødvendig for utførelse av arbeidsoppgaver og kompensasjon for ubekvem arbeidstid må økes.

LO Stat krever at det nedsettes en partssammensatt arbeidsgruppe som skal sikre korrekt etterlevelse av regelverket som gjelder reise.

LO Stat mener tiden er inne for at partene i staten i fellesskap utarbeider en plan for reduksjon i alminnelig arbeidstid ned til 6-timers normalarbeidsdag med full lønnskompensasjon.

Arbeid hjemmefra

De siste to årene har mange ansatte i det statlige tariffområdet jobbet hjemmefra på grunn av smitteverntiltak som følge av koronapandemien. Det er avdekket mange forhold rundt bruk av hjemmekontor som ikke var godt nok regulert og som førte til at ansatte hadde betydelig dårligere vern i sin nye arbeidssituasjon i hjemmet, enn de hadde på

arbeidsplassen før pandemien. LO Stat ser at flere statlige arbeidsgivere planlegger for underdekning av kontorplasser, og det forutsettes at ansatte skal utføre arbeid hjemme. Arbeidsgiver må ta ansvar for å sikre forsvarlig fysisk og psyko-sosialt arbeidsmiljø uavhengig av om arbeidet foregår fra arbeidsgivers lokaler eller arbeidstakers hjem. LO Stat krever at partene i tariffoppgjøret i fellesskap starter arbeidet med å sikre nødvendige reguleringer, herunder rammer for dekning av utstyr og yrkesskadeforsikring (HTA § 24 nr.1) ved bruk av hjemmekontor.

Det grønne skiftet

Det grønne skiftet handler om hvordan Norge skal bli et nullutslippssamfunn. Dette krever at vi omstiller oss til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innenfor naturens tålegrenser. For å lykkes med det grønne skiftet er det viktig at alle sektorer bidrar og at staten går foran med et godt eksempel. Det er viktig at arbeidet med bærekraft og miljø forsterkes i staten og at partene forplikter seg til å følge opp protokolltilførsel 5 med forsterket fokus på konkrete tiltak i staten.

Likelønn

Kvinnens andel av menns totale lønn viser en positiv utvikling i andre avtaleår. Dette viser at fordelingsprofilen i de sentrale tilleggene i mellomoppgjøret 2021 hadde en positiv effekt. Allikevel tjener kvinner fortsatt 90,2 % av menns lønn. Arbeidet med å identifisere, rette opp og forhindre kjønnsbetingede lønnsforskjeller må videreføres og forsterkes. Dette må også være en viktig forutsetning for arbeidet med nytt system for ansiennitetsoppyrkk.

Bruken av lavere administrative stillingskoder i staten har blitt faset ut, og LO Stat ser nå den samme utviklingen for saksbehandlerkodene. For å sikre at de vanligste administrative stillingskodene får ansiennitetsutvikling, må flere stillinger inn i lønnsramme/ansiennitetsstiger. Administrative stillingskoder er kvinnedominerte, og det vil være et viktig likelønntiltak å sikre disse ansiennitetsutvikling.

Partene i staten har forpliktet seg til å følge opp aktivitets- og redegjøringsplikten i likestillingsloven i protokolltilførsel 4 i hovedtariffavtalen. Det tydeliggjøres i protokolltilførselen at de tillitsvalgte fortløpende skal involveres i arbeidet med aktivitets- og redegjøringsplikten (ARP), herunder planlegging og oppfølging av likelønnskartleggingen. LO Stat krever også at det settes av midler til fellesopplæring i ARP i virksomhetene, der man også kan nyttiggjøre seg av erfaringene fra det pågående partssammensatte likelønnsprosjektet i staten.

Lederlønn

LO Stat forutsetter at den samlede lønnsveksten for ledere i staten er basert på moderasjon og at samlet lønnsvekst som avtalt mellom de sentrale partene er normgivende. Staten har et særlig ansvar for å sikre at lederlønnsutviklingen ikke bidrar til økende ulikhet.

Krav lønnstillegg

LO Stats hovedkrav er reallønnsvekst for medlemmene, at mindrelønnsutvikling i forhold til industrien i inneværende tariffperiode kompenseres, generell lønnsutjevning, minske forskjellen mellom kvinner- og menns lønn, samt ivareta de lavest lønte arbeidstakerne.

LO Stat krever at disponible midler i årets lønnsoppgjør gis som generelt kronetillegg på hovedlønntabellen med virkning fra 1.mai 2022.

LO Stat vil komme tilbake til konkrete krav på innretning og profil med videre under forhandlingene.

Krav til nytt system for ansiennitetsopprykk:

LO Stat krever at et nytt system gir reelle og rettferdige stiger til alle stillingskoder som er tiltenkt ansiennitetsopprykk.

LO Stat krever at hovedlønntabellen fortsatt er et bærende element i statens lønssystem.

LO Stat krever at godskrivingsreglene videreføres, men slik at godskriving av ansiennitet og utdanning ikke gir færre år med ansiennitetsutvikling av lønnen.

LO Stat krever at man ved ansettelse, disponering i ny stilling eller ved endring av stillingskode starter med 0 års lønnsmessig ansiennitet i stillinger som gis ansiennitetsopprykk.

LO Stat krever at man benytter seg av statistikk som bygger på bestemmelsen i HTA for å fastsette nye nivåer for minstelønn for den enkelte stillingskode.

LO Stat tar forbehold om nye og / eller endrede krav underveis i forhandlingene.

Oslo 20.04.2022

Egil André Aas
Leder LO Stat

